

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Изх. № 81/ 07.06.2023г.

ДО

АКАДЕМИК НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**18 СПЕШНИ ЗАДАЧИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО ЗА ДЕЦАТА НА БЪЛГАРИЯ
ЗА ПЪРВИТЕ 18 МЕСЕЦА НА УПРАВЛЕНИЕ**

Отворено писмо на Национална мрежа за децата

Уважаеми г-н Министър-председател,

Уважаеми членове на Министерски съвет,

Днес в България живеят малко над 1 000 000 деца. От 1992 г. насам детското население под 14-годишна възраст на България е намаляло с над 40%. Деца живеят в едва 1 от 5 домакинства у нас. Коефициентът на демографско заместване, показва, че всеки 100 души, излизаци от трудоспособна възраст (60 – 64 години), са замествани от 61 млади хора, влизаци в трудоспособна възраст. Всяко трето дете живее в риск от бедност и социално изключване.

България не е място, на което хората спокойно раждат и отглеждат деца. Ключови причини за това са политиките у нас да не се правят с мисъл за тяхното въздействие върху децата, а координацията между отделните институции, отговорни за детското благосъстояние, е в лошо състояние. В България не е ясно кой е отговорен за политиките за децата - липсва отговорна институция за децата с реален мандат. Четвърта година, включително в нарушение на вътрешното ни законодателство, липсва и Национална стратегия за детето, която да води държавните политики за децата към реално подобряване на живота на децата и техните семейства. Това оставя всички предприемани законови промени и промени в политиките „на парче“, често без координация и в крайна сметка - не допринася съществено за това България да бъде добро място за тези 15% от нейното население, които са 100% от нейното бъдеще.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

В този контекст, от Национална мрежа за децата формулираме **18 спешни задачи на правителството за децата на България за първите 18 месеца на управление**, които да направят спешните и отдавна нужни крачки към по-добър живот и развитие за всяко дете.

1. **Да приеме Визия за семейна политика на Република България**, която да формулира целите на държавата за подкрепа на семействата и да създаде система от конкретни мерки за подобряване на живота на децата, като: борба с бедността, насилието, социалното изключване, подкрепата за родителите и семействата, обвързване на социалното подпомагане с другите мерки за подкрепа на семействата и др.
2. **Да се завърши Национална стратегия за детето (2023-2033 г.)**, според Закона за закрила на детето, която ясно описва целите на държавата за подкрепа на децата и гарантиране на техните права до 2033 година и мерките за тяхното постигане.
3. **Да създаде или реформира Държавната агенция за закрила на детето като истински орган, отговорен за управлението и координацията на политиките за деца** с реален мандат за ръководство, координиране и контрол за осъществяване на държавната политика за децата в Република България. Да се осигури директно взаимодействие между Председателя на Държавната агенция за закрила на детето и Министерски съвет.
4. **Да се реформира системата за закрила на детето**, да се повиши нейният капацитет и да се раздели работата за закрила на детето от мерките в подкрепа на децата и семействата, така че децата и родителите да могат да получават реална, навременна подкрепа там, където имат нужда от нея.
5. **Да се приеме Визия за развитие на приемната грижа** и да се намерят устойчиви решения за приемните родители и насърчаване на т.нар. специализирана приемна грижа, особено по отношение на деца с увреждания.
6. **Да се намери устойчив механизъм за държавно финансиране на Националния център за безопасен интернет**, който посреща над 23 000 сигнала за насилие и злоупотреба на деца онлайн годишно.
7. **Да се гарантира прозрачно и отговорно управление на Национална многопрофилна педиатрична болница**, като се създаде обществен съвет, Национална педиатрична стратегия и детайлен анализ на нуждите на детското здравеопазване.
8. **Да се разработи и изпълни програма за педиатричните специалисти, педиатричните медицински сестри и други здравни работници в цялата страна.**
9. Да се разработи механизъм за **обезпечаване на всички разходи по грижата за деца с увреждания** – здравни грижи, рехабилитация, социално включване, медицински изделия, лекарства и др. Да се обезпечават **лечението на тежкоболни деца и деца с редки заболявания** според най-добрата възможна грижа, вкл. и в чужбина; улесняване и ускоряване на процедурите по обезпечаване на лечение в чужбина;

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

10. **Да се осигурят медицински храни за нуждаещите се деца и възрастни и да се спре ситуацията,** в която те разчитат на дарения, за да оцелеят. За целта е нужно те да се реимбурсират от НЗОК чрез добавяне на код за малнутриция/малдигестия към основната диагноза/заболяване, така че българската държава, както всяка друга страна в ЕС, да осигурява чрез НЗОК достъп до храни за специални медицински цели на деца и възрастни.
11. **Да се приеме Национална стратегия и програма за жилищна политика,** която да си постави за цел да не остави нито едно дете без дом, покрив и достойни жилищни условия.
12. **Да се проведе реформа в системата на осиновяване** с внасяне на проекта на ЗИД на Семейния кодекс от 2016 година, изработен от Министерството на правосъдието, който премахва възможността за разсиновяване и осигурява правото на осиновените да познават произхода си.
13. **Да бъде актуализиран и внесен проект на Закон за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица,** който е разработен от Министерството на правосъдието още през 2016 г., който да отмени действащия Закон за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните от 1958 г. Да се развиват **специализирани услуги за деца с трудности в поведението,** както и механизъм за развиване на социални услуги за деца – извършители на престъпления.
14. Да се гарантира **равен достъп до услуги за ранна грижа на всяко дете над 2 г.;** стимулиране на общините да развиват политики и услуги за ранна грижа за деца 0-7 години, като се извърши реформа в детските ясли и **се припознаят и подкрепят услугите за ранно детско образование и грижа** – ясли, кооперативи, детски центрове, детегледаческа грижа и др.
15. **Да се осигури устойчива подкрепа за работата на образователните медиатори,** чиято дейност е ключово условие за предотвратяване на отпадането от училище и получаването на образование за деца, живеещи в бедност и социално изключване.
16. **Да се приеме държавен образователен стандарт за качество на системата на образованието,** който да посочи какъв трябва да е резултатът от нея, как се измерва той и как да стигнем до него; да се постави акцент върху гражданското (в т.ч. през целия курс на обучение), интеркултурното и здравното образование.
17. **Да се подобри структурата на учебното време и баланса между ученето, самоподготовката и свободното време.** Да се премахне двусменният режим във всички общини
18. **Да се предприемат спешни мерки за противодействие на дезинформацията в областта на детските политики** за гарантиране на правото на всяко дете на живот и развитие. Да се провеждат национални информационни кампании за повишаване на демократичната култура на деца и родители и за противодействие на дезинформацията и пропагандата, насочени срещу демократичния ред, европейското развитие и гражданските организации в България.

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

Всички тези спешни задачи могат да бъдат изпълнени само при едно условие – децата да бъдат реален приоритет на правителството и мерките за тях да бъдат съгласувани и координирани между отговорните министерства.

Ние от Национална мрежа за децата оставаме на разположение като партньор за всяка стъпка, която ще доведе до тази цел.

С уважение:

Георги Богданов

Изпълнителен директор

Национална мрежа за децата

Национална мрежа за децата е обединение на над 130 организации и личности, които работят с и за децата всеки ден. Само за 2022 година организациите членове на Мрежата са подкрепили 200 000 деца и 100 000 семейства. Това са почти 20% от децата в България.